

‘ TyEL-vakuuttaminen käytännössä

Palkanlaskijoiden TyEL-päivä 13.12.2011

Vakuutuspäällikkö Marjo Liipola

Aiheet

- Vakuuttamisvelvollisuus ja maksuperiaate
- Vakuuttaminen erityistilanteissa
- Ilmoitus- ja maksutekniikat
- Vakuutusmaksut ja vuosilaskenta

Vakuuttamisvelvollisuus ja maksuperiaate

Yrityksen *vakuuttamisvelvollisuus*

- Työntekijän eläkelaki (TyEL)
 - Yksityisen sektorin yleinen eläkelaki
 - TyEL:n mukaan vakuutetaan yksityisen työnantajan Suomessa työskentelevät työntekijät
- Vakuuttamisvelvollinen työnantaja on joko sopimustyönantaja tai tilapäinen työnantaja
 - Sopimustyönantajan on tehtävä vakuutushakemus ensimmäistä palkanmaksua seuraavan kuukauden aikana
 - Tilapäisen työnantajan ei tarvitse ottaa vakuutusta, mutta palkkailmoitus tulee tehdä palkanmaksua seuraavan kuukauden 20. päivään mennessä

Kahdenlaisia vakuuttamisvelvollisia työnantajia

- Työnantaja on aina **sopimustyönantaja**, jos
 - Palkkasumma on 6 kk:n aikana vähintään 7746 € (2012)
tai
 - palveluksessa on jatkuvasti työntekijä

Sopimustyönantajan ottamassa TyEL- vakuutuksessa vakuutetaan myös tilapäisesti yrityksessä työskentelevät

- **Työnantaja voi olla tilapäinen työnantaja**, jos
 - palkkasumma on 6 kk:n ajalta alle 7746 € (2012)
ja
 - palveluksessa ei ole jatkuvassa työsuhteessa työntekijää

Jos tilapäisen työnantajan maksamat palkat ylittävät 6 kk:n ajalta 7746 €, TyEL- vakuutus otetaan ylitystä seuraavan kuukauden alusta.

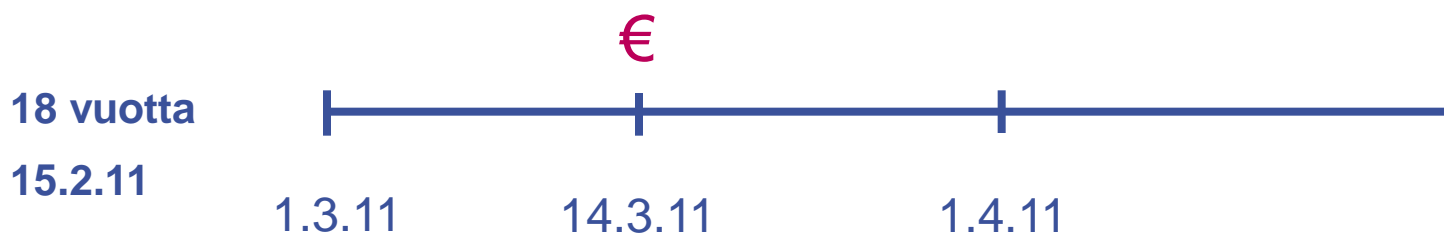
Työntekijän *ansiotyön* vakuuttaminen

Työntekijän ansiot on vakuutettava jos

- työ tehdään työsuhteessa, jolloin seuraavien tunnusmerkkien on täytyttävä:
 - Työ perustuu suulliseen, kirjalliseen tai sähköiseen sopimukseen
 - Työtä tehdään palkkaa tai muuta vastiketta vastaan
 - Työtä tehdään työnantajan johdon ja valvonnan alaisena
- työntekijän ansiot ovat vähintään 54,08 € kuukaudessa v. 2012
- henkilö on 18 – 67 –vuotias
 - Vakuuttamisvelvollisuus alkaa 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja
 - Päättyy sen kuukauden loppuun, jolloin 68 vuotta täytetään
 - Myös työssäkäyvä eläkkeensaaja vakuutetaan

Vakuuttamisvelvollisuus alkaa *työsuhteen* aikana

- Henkilö täytti 18 vuotta 15.2.2011
- Palkka ajalta 16.2. – 28.2.2011 sekä lomakorvaukset 1.300 euroa maksetaan henkilölle 14.3.2011.

- Vakuuttamisvelvollisuus alkaa 1.3.2010 lukien
- Vakuutetaan 14.3. maksetut ansiot
- Vuosi-ilmoitustekniikassa ilmoitetaan työsuhdeajaksi maksupäivä, jos työsuhde päättynyt ennen maaliskuuta
 - Kuukausitekniikassa ilmoitetaan kyseisen kuukauden ansioiksi
- Työsuhteen päättymishetkellä ei ole merkitystä
 - vakuuttamisvelvollisuus syntyy kun maksetaan palkkaa 18-vuoden täyttämiskuukautta seuraavan kuukauden puolella

Työskentely *eläkkeen* rinnalla

- Työkyvyttömyyseläke
 - TyöEL-työsuhde päätetään kun työoikeudellinen työsuhde päättyy
 - työkyvyttömyyseläkkeen rinnalla tehty työ vakuutetaan
- Osa-aikaeläke
 - osa-aikaeläkkeen rinnalla tehty osa-aikatyö vakuutetaan
 - kokoaikatyön päättymisilmoitus tarvitaan ansiotietoineen eläkkeen laskentaa varten
- Vanhuuseläke
 - työntekijän tulee irtisanoutua, jos jää vanhuuseläkkeelle ennen 68 vuoden ikää
 - päättymisilmoitus tarvitaan ansiotietoineen eläkkeen laskentaa varten
 - vanhuuseläkkeen rinnalla tehty työ vakuutetaan 68 vuoden ikään saakka

Maksuperiaate

- TyEL:n maksuperiaate:

Ansiot kohdentuvat sen kalenterivuoden vuosiansioiksi, jolloin ne maksetaan

- Jos henkilö jää eläkkeelle vuoden alussa, kohdennetaan tammikuussa maksettu lopputili kuitenkin edelliselle vuodelle

- Maksuperiaate vaikuttaa
 - Eläkkeen laskentaan
 - Maksun laskentaan

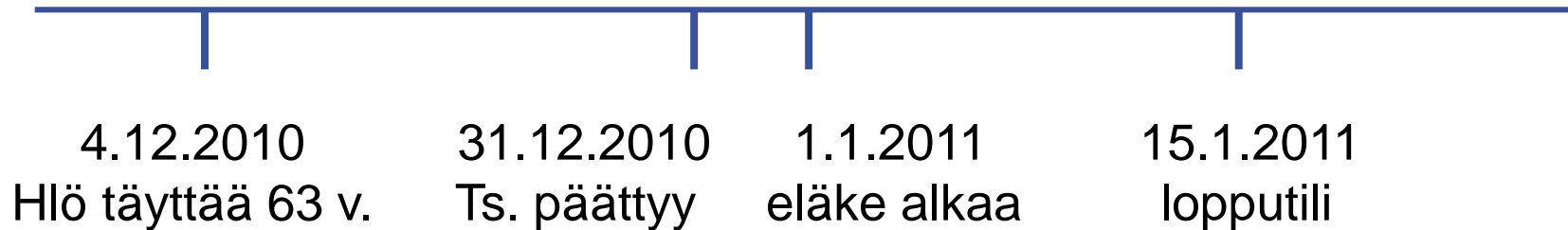
Tulospalkkiot ja maksuperiaate

- TyEL:n maksuperiaatetta noudatetaan aina ensisijaisesti
- Poikkeus:
 - Jos tulospalkkio maksetaan myöhemmin kuin lopputili ja myöhemmin kuin eläke on myönnetty, voidaan palkkio työntekijän pyynnöstä kohdistaa ansaintavuodelle
- Perustelu:
 - Palkkion katsominen maksamisvuoden ansioksi vääristää eläkkeen määrää
- Edellytys poikkeukselle:
 - tulospalkkion määrän tulee olla suurempi kuin henkilölle muutoin maksettavan kuukausieläkkeen viisinkertainen määrä

Ansioiden kohdentaminen *eläketapahtuman* yhteydessä

- Maksuperiaate on ”pääsääntö”
- Työansio, joka perustuu ennen eläkkeen alkamista perustuvaan työhön, mutta maksetaan vasta eläkkeen alkamisen jälkeen (esim. tulospalkkiot),
 - kohdennetaan maksuperiaatteen mukaisesti
 - eläkeoikeus ansiosta vanhuuseläkeläisillä vasta 68 v.
- Kohdennus voidaan tehdä ansaintaperiaatteen mukaisesti, jos:
 - maksuperiaate aiheuttaa olennaisen eron eläkkeen määrään
 - lopputili maksetaan heti eläkkeelle jäämisen jälkeen

Esimerkki

- Viimeinen palkanmaksu työsuhteen kestäessä 15.12.2010. Lisäksi työnantaja maksaa lomakorvaukset ja joulukuun loppupalkan kaikkine lisineen 15.1.2011.
- Tammikuussa 2011 maksettava lopputili kohdennetaan vuoden 2010 ansioiksi ja otetaan huomioon 1.1.2011 alkavaa eläkettä määrättäessä.
 - Otetaan huomioon eläkehakemusvaiheessa, jos meillä on tieto lopputilin määrästä

Vakuuttaminen
erityistilanteissa

Luottamustoimien vakuuttaminen

- Esim. hallituksen, hallintoneuvoston, valtuuston tai muun päätöselimen jäsenet
- Eivät toimi työsuhteessa eivätkä yrittäjinä
- Mikäli luottamustoimeen valittu henkilö ei ole työsuhteessa vakuutuksenottajaan ja palkkiot ylittävät TyEL vakuuttamisen alarajan 54,08 €/kk 2012, palkkioista **voidaan** maksaa TyEL vakuutusmaksut - luottamustoimivakuutus
 - Tällöin palkkioista peritään myös työntekijän TyEL-maksu
 - Jos palkkioista maksetaan TyEL vakuutusmaksut, palkkiot huomioidaan eläkkeeseen oikeuttavina ansioina

Tilintarkastajien vakuuttaminen

- Riippumattomia asiakkaistaan, eivät siis työsuhteessa
- Monesti itsenäisiä yrittäjiä tai työsuhteessa tilintarkastustoimistoon
- Luottamustoimiset tilintarkastajat voivat kuulua luottamustoimivakuutukseen

Luento- ja esitelmäpalkkiot

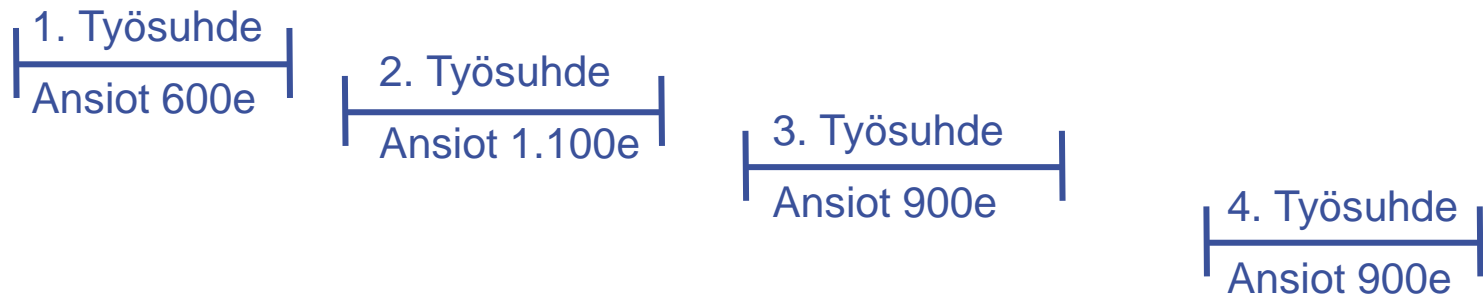
- Yleensä ei työsuhteessa tehtyä työtä
- Lähinnä yrittäjätoimintaa
- Jos osana oppilaitoksen opetustoimintaa, voi olla työsuhde
 - edellyttää kuitenkin sisällön, valmistelun ja toteutuksen valvontaa
- Oman työnantajan maksamat luentopalkkiot saattavat kuulua TyEL-ansioihin

Keikkatyöntekijän vakuuttaminen vuosi-ilmoitustekniikalla

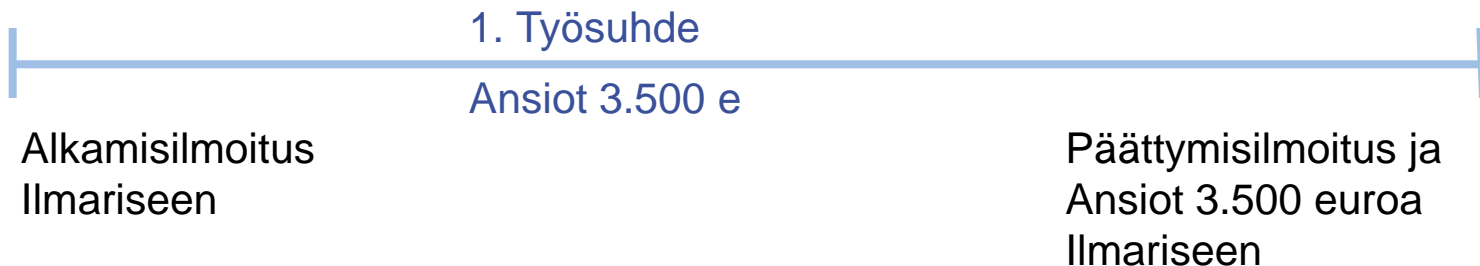
- Työkeikat voivat lyhimmillään olla esim. päivän mittaisia
 - vuosi-ilmoitustekniikka kuitenkin vaatii työsuhteen alkamis- ja päättymispäivämäärän ja ansiot
 - vuosi-ilmoitustekniikassa voit vakuuttaa seuraavilla tavoilla
 1. tehdä työsuhteen alkamisilmoitus ja ilmoittaa vuoden lopussa koko vuoden ansiot
 2. ilmoittaa kunkin työntekojakson alkamis- ja päättymispäivä sekä jaksoon liittyvä ansio

Esimerkki 1: Tehdään työsuhteen alkamisilmoitus ja ilmoitetaan vuoden lopussa koko vuoden tiedot yhdellä ilmoituksella. Työsuhteen voi jättää jatkuvaksi.

Miten työsuhteet ovat muodostuneet?

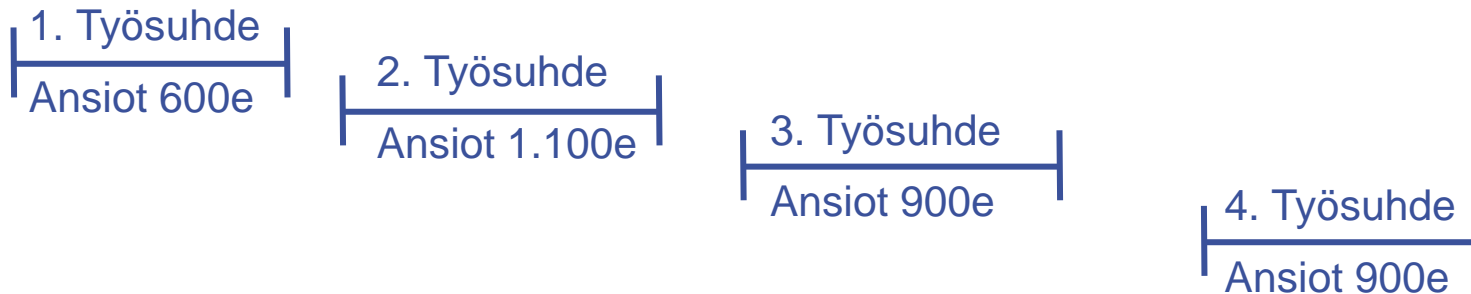

Mitä ilmoitetaan Ilmariseen?

Esimerkki 2: Ilmoitetaan kunkin työntekojakson alkamis- ja päättymispäivä sekä jaksoon liittyvä ansio

Miten työsuhteet ovat muodostuneet?

Mitä ilmoitetaan Ilmariseen?

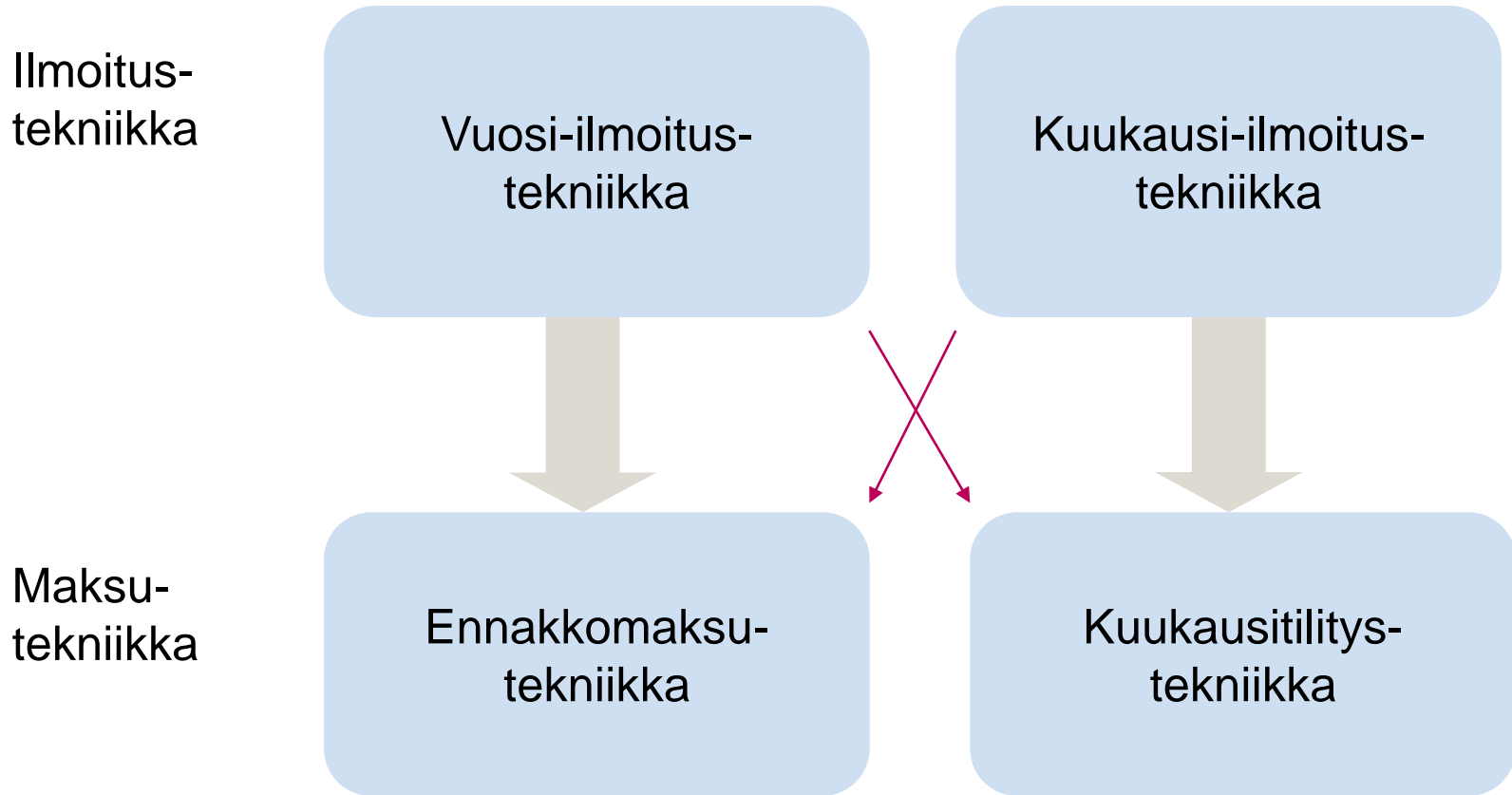
Todelliset työskentelypäivät

Ilmoitus- ja
maksutekniikat

Sopimustyöntäjän ilmoitus- ja maksutekniikka

Ilmoitus- ja maksutekniikka eivät ole toisiinsa sidottuja.
Ilmarinen suosittelee vuosi-ilmoitustekniikkaa.

Ilmoitustekniikka

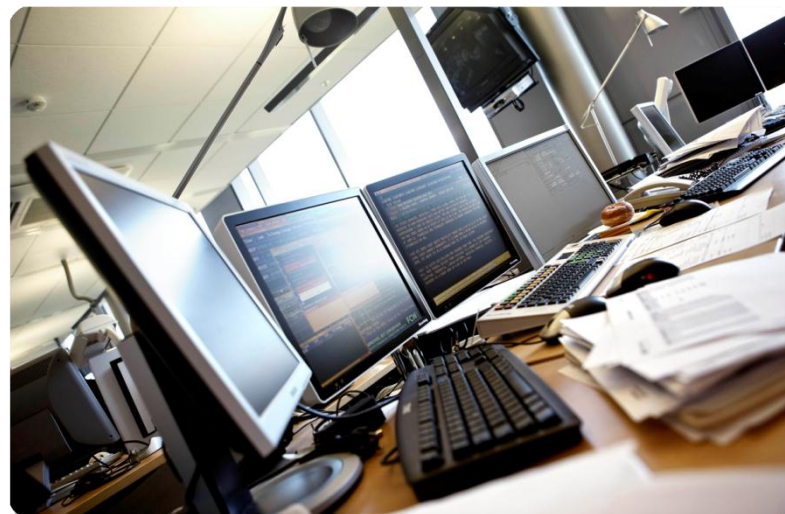
- Ilmoitustekniikka = työnantajan valitsema tapa hoitaa työntekijöitä koskevien tietojen ilmoittaminen Ilmariselle
 - Valittavissa joko vuosi-ilmoittaminen tai kuukausi-ilmoittaminen
- Kaikki samassa vakuutuksessa vakuutetut ilmoitetaan samalla tekniikalla
- Ilmoitustekniikka on kalenterivuosisikohtainen
 - muutoksesta sovitaan Ilmarisen kanssa edellisen vuoden marraskuun loppuun mennessä

Vuosi-ilmoittaminen

- Vuosi-ilmoittajan vakuutukseen tarvitaan työsuhteiden alkamis- ja päättymistiedot
 - Ilmoitetaan vähintään neljännesvuosittain
 - Joulukuussa Ilmarinen lähettää vuosi-ilmoituspyynnöt
 - Työnantaja ilmoittaa tammikuun loppuun mennessä edellisen vuoden palkkatiedot
 - Alkamispäivä
 - Ansiot
 - Ansioiden kohdevuosi
- Ns. keikkatyöntekijän työsuhde voidaan ilmoittaa jatkuvaksi ja ilmoittaa vuosi-ilmoituksella koko vuoden ansiot

Kuukausi-ilmoittaminen

- Kuukausi-ilmoittaja ilmoittaa kuukausittain palkanmaksukuukautta seuraavan kuukauden 20. päivään mennessä työntekijöiden palkkatiedot
 - Ansioiden kohdekuukausi ja vuosi
 - Ansiot

TEL:n *suojasäännös*

- Suojasäännös koskee niitä henkilöitä, joiden
 - työsuhde oli jatkuva 1.1.2005 ja
 - jotka jäävät tästä työsuhteesta eläkkeelle ennen vuotta 2012.
 - Suojasäännös päättyy 31.12.2011.
- Työsuhde voi säilyä suojasäännön piirissä, jos henkilö siirtyy ns. vanhana työntekijänä vakuutuksesta toiseen.
- Suojasäännön piiriin kuuluvista ilmoitettava myös yli 2kk kestävät palkattomat ajat. 1.1.2012 jälkeen ei palkattomia aikoja enää tarvitse ilmoittaa. Vuodelta 2011 ilmoitukset tulee kuitenkin tehdä.
 - asevelvollisuus
 - lomautus
 - vanhempainvapaa
 - palkaton sairasloma
 - virkavapaa
 - hoitovapaa
 - opintovapaa
 - vuorotteluvapaa

Maksutekniikka

- Maksutekniikka = työnantajan valitsema tapa maksaa työntekijöiden palkkoihin perustuvat vakuutusmaksut Ilmariselle
 - Valittavissa joko ennakkomaksaminen sovittuina eräkuukausina (lähetetään lasku) tai kuukausittainen maksaminen toteutuneiden palkkojen mukaan (työnantaja laskee ja tilittää)
- Maksutekniikkaa voi vaihtaa kesken vuoden
- Maksutekniikka koskee vain ennakkomaksun maksamista

Ennakkomaksaminen

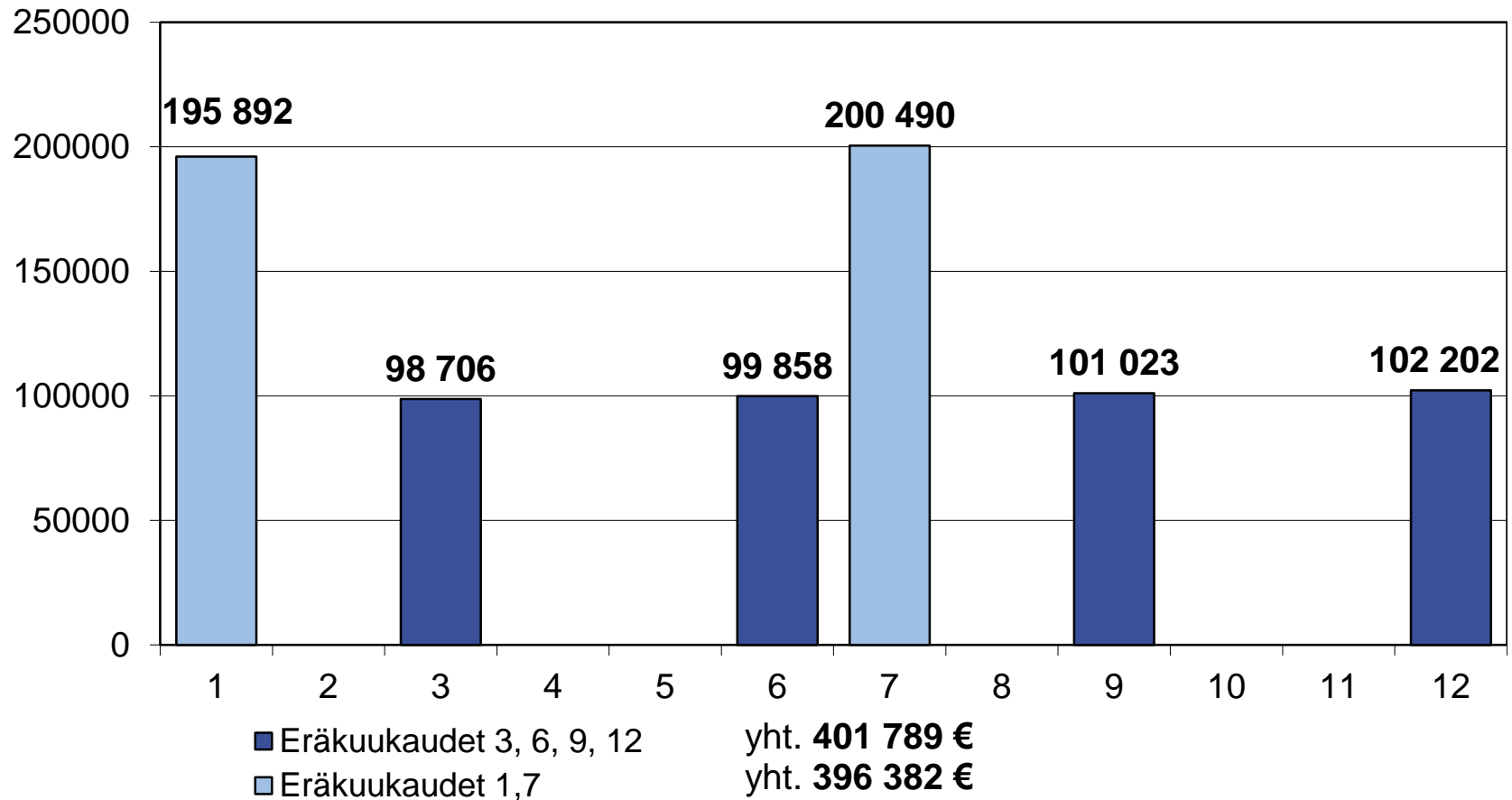
- Ennakkomaksu lasketaan arvioidun palkkasumman perusteella
 - Ilmarinen lähettää joulukuussa kirjeen seuraavan vuoden ennakkomaksusta (tarkistuslaskenta keväällä)
 - asiakas voi ilmoittaa uuden palkkasumman vuoden aikana
- Ennakkomaksut laskutetaan sovittuina eräkuukausina
 - ennakkomaksun eräpäivä on eräkuukauden 20. päivä
 - asiakas voi ilmoittaa itselleen paremmin sopivista eräkuukausista vakuutusehtojen asettamissa rajoissa

TyEL-ennakkomaksun *korkoutus*

Ennakkomaksu 1.7.2012 on 400 000 €

Vuotuinen korko 4,75 %

Eräpäivä kuukauden 20. päivä

Koko maksu eräpäivällä 20.1. on **391 784 €**

Kuukausittainen maksaminen

- Ilmarinen lähettää joulukuussa kirjeen, jossa ilmoitetaan seuraavan vuoden maksuprosentit
- Työnantaja
 - laskee itse ennakkomaksun maksamiensa palkkojen perusteella
 - tilittää oma-aloitteisesti maksun seuraavan kuukauden 20. päivään mennessä

Vakuutusmaksut ja vuosilaskenta

TyEL- maksun *määräytyminen*

- Työmarkkinajärjestöt sopivat vuosittain keskimääräisestä TyEL-maksusta, jossa on otettu huomioon asiakashyvyty, suuruusalennus ja maksutappioalennus
- Sopimustyönantajan alentamaton TyEL- perusmaksu vuonna 2012 on 23,3 % palkoista (23,0 % v. 2011)
 - Perusmaksua voivat alentaa
 - asiakashyvyty
 - yrityksen maksuluokka
 - Perusmaksua voi korottaa
 - yrityksen maksuluokka
- Tilapäisen työnantajan maksu v. 2012 on 23,3% palkoista
- Keskimääräinen TyEL-maksu nousee vielä vuosina 2013-14 vuosittain 0,4 %-yksikköä (yhteensä 0,8 %-yksikköä).

Asiakashyvytyys

- Asiakashyvytyksiin siirrettävä summa riippuu eläkeyhtiön vakavaraisuudesta ja hoitokustannuksen ylijäämästä
- Vakuutuskohtaiseen hyvitykseen vaikuttavat
 - vakuutukselle kertynyt eläkerahasto
 - maksetut TyEL- maksut edellisenä vuonna
- Vuoden 2012 asiakashyvytyysarvio on 0,3 % palkoista (v. 2011 0,4 %)

Yrityksen *maksuluokka*

- Yritys kuuluu maksuluokkien piiriin, kun sen palkkasumma on yli 1 846 500 euroa (vuoden 2010 kokonaisansio)
- Maksuluokka määräytyy yrityksen työntekijöille myönnettyjen pysyvien työkyvyttömyyseläkkeiden ja osatyökyvyttömyyseläkkeiden perusteella
- Maksuluokkia on 11
 - maksuluokka 4 on perusluokka
 - maksuun tulee alennusta, jos maksuluokka on 1-3
 - maksuun tulee korotusta, jos maksuluokka on 5-11
- Maksuluokan merkitys kasvaa yrityksen koon kasvaessa

Lue lisää www-sivuiltamme: [Suuryrityksen TyEL-maksu](#)

Maksuluokat

MAKSU-LUOKKA	LUOKKAKERROIN (kahden vuoden riski- suhteen keskiarvo)	MAKSU- LUOKKA- KERROIN	VUODEN 2012 TK-MAKSU keskimäärin % palkasta
11	vähintään 5	5,5	5,5
10	4,00 - 4,99	4,5	4,5
9	3,00 - 3,99	3,5	3,5
8	2,50 - 2,99	2,75	2,75
7	2,00 - 2,49	2,25	2,25
6	1,50 - 1,99	1,75	1,75
5	1,20 - 1,49	1,35	1,35
Perusluokka 4	0,80 - 1,19	1,00	1,00
3	0,50 - 0,79	0,65	0,65
2	0,20 - 0,49	0,35	0,35
1	alle 0,2	0,1	0,1

Työntekijän *eläkemaksu* 2012

- Pidätetään kaikista vakuutetuista ansioista, myös vapaaehtoisesti vakuutetuista
- Työntekijän maksuosuus on vuonna 2012
 - alle 53-vuotiailta 5,15 % palkasta (4,7 % v. 2011)
 - 53 vuotta täyttäneiltä 6,5 % palkasta (6,0 % v. 2011)
- Työnantaja pidättää maksun työntekijältä palkanmaksun yhteydessä
 - korkeampi maksu 53 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta maksuperiaatteella
 - voidaan pidättää jälkikäteen kahden seuraavan palkanmaksun aikana
 - aiheettomasti pidätetty maksuosuus tulee palauttaa työntekijälle

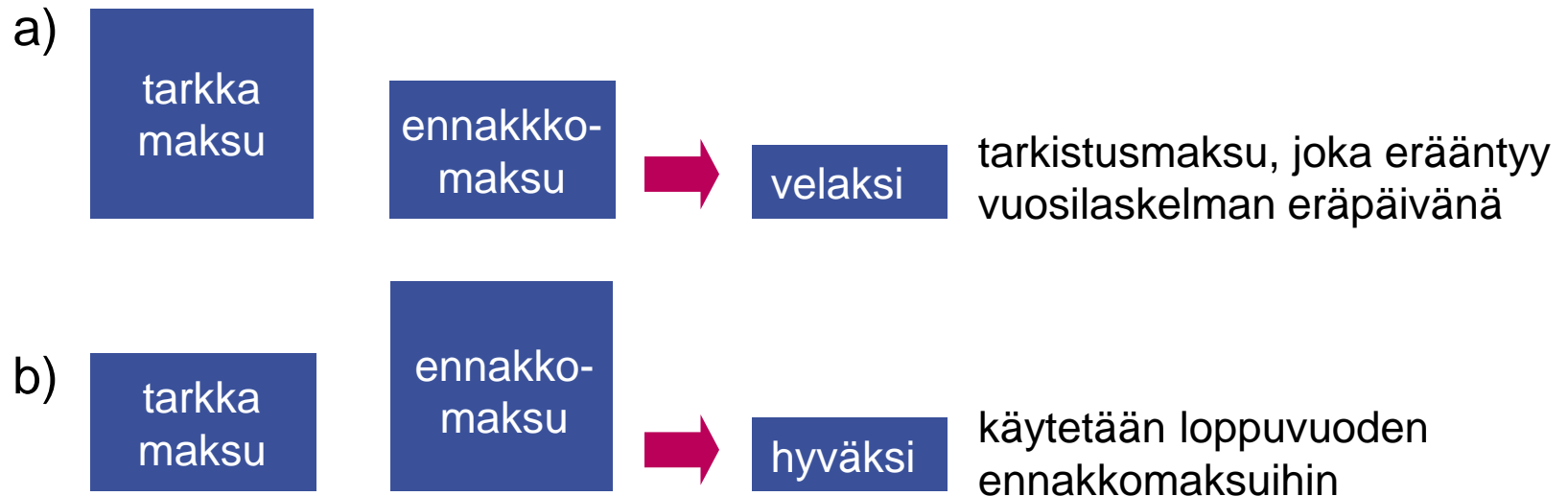
Vuosilaskenta

- Vuoden 2011 vuosilaskenta (VL) tehdään keväällä 2012
- Lasketaan tarkka maksu vuodelta 2011
 - maksu vastaa hetkeä 1.7.2011
 - korkoutetaan VL:n eräpäivään
- Vuonna 2011 veloitettut ennakkomaksuerät korkoutetaan VL:n eräpäivään
 - syntyy hyvityskorkoa
- Korkona käytetään perustekorkoa, joka tarkistetaan puolivuositain

1.1.2012 -	3,25 %
1.7.2011 – 31.12.2011	4,75 %
1.1.2011 – 30. 6.2011	4,5 %

Vuosilaskenta

- Vuosilaskelmassa verrataan korkoutettuja maksuja:

- Jos ennakkomaksun perusteena oleva palkkasumma vastaa toteutunutta palkkasummaa, on laskelman lopputulos lähellä nollaa.
- Ilmoitus- ja maksutekniikalla ei ole vaikutusta vuosilaskentaan.

TyEL-vakuutuksen *vuosi*

TyEL-ilmoitukset

- työsuhteen alkamiset /
päättymiset vähintään 1/4-
vuosittain

tai

- kuukausittain maksetut ansiot
seuraavan kuukauden 20. päivään
mennessä

1.1.

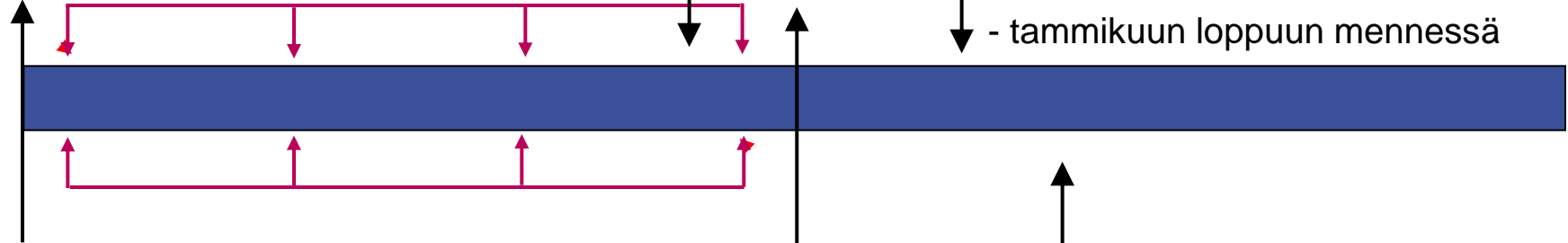
TyEL-vuosi-ilmoitus

- Ilmarinen pyytää
vuoden ansiotiedot

31.12.

TyEL-vuosi-ilmoitus

- työnantaja ilmoittaa edellisen
vuoden ansiotiedot
- tammikuun loppuun mennessä

Ennakkomaksut

- sovittuina eräkuukausina
- vähintään neljännesvuosittain
- arvioidusta palkkasummasta

tai

- kuukausittaiset tilitykset
- maksettujen palkkojen
perusteella

Ennakkovuosislaskelma

- budjetointi / tilinpäätös-
tarpeisiin asiakkaan
pyynnöstä

Vuosilaskenta

- laskelma edellisen vuoden
tarkasta vakuutusmaksusta
- tarkistusmaksun eräpäivä
viimeistään 20.6.

A stack of approximately 15 snowballs is arranged in a pyramid shape on a snowy surface. A warm, yellowish light source is positioned behind the stack, creating a soft glow that illuminates the snowballs and the surrounding snow. The background is a blurred, snowy outdoor scene with trees and a building.

KIITOS!